

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

LVM:n vastine valiokunnan saamiin lausuntoihin asiassa HE 44/2024 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähköisen viestinnän palveluista
annetun lain muuttamisesta

LiV 22.5.2024

Valiokunnan saamat lausunnot

- Valiokunta sai 11 lausuntoa:
 - Oikeusministeriö
 - Häätäkeskuslaitos
 - Liikenne- ja viestintävirasto
 - Suojelupoliisi
 - Digita
 - DNA
 - Elisa
 - FiCom
 - Telia
 - Vammaisfoorumi
 - Yleisradio
- LVM:n näkemyksen mukaan lausunnoissa esitetyt huomiot eivät aiheuta muutoksia lakiehdotukseen.

Lausunnoissa esitetyt huomiot ja LVM:n näkemykset: siirtovelvoite

OM: teledirektiivin edellytysten täyttyminen on epäselvää, ei merkittäviä sananvapautta heikentäviä vaikutuksia jos vaihtoehtoiset radion vastaanottotiet tosiasiallisesti korvaavat kaapeliradion erityisesti vammaisten ja ikääntyneiden henkilöiden kannalta

- **LVM:** Kesäkuussa 2022 julkaistussa arviomuistiossa katsottu, ettei teledirektiivin edellytykset enää täyty radion siirtovelvoitteen osalta. Perinteisen pöytäradion arvioidaan olevan vähintään yhtä helppokäyttöinen kuin kaapeliverkkoon kytketyn viritinvahvistinjärjestelmän. Siirtymän radion vaihtoehtoiinvastaanottoteihin ei arvioida aiheuttavan merkittäviä kustannuksia kansalaisille.

Hätäkeskuslaitos: esitys perustuu odotukseen, että 85 000 – 170 000 kotitaloutta muuttaa nopeasti käyttämiään välineitä radiolähetysten kuuntelemisessa lain tullessa voimaan kesällä 2024, teledirektiivin edellyttämä yleisen edun mukainen tavoite on yhä olemassa

- **LVM:** Esityksen mukaisesti muutoksen vaikutukset kohdistuvat todennäköisesti 25 000 – 50 000 kotitalouteen ja vuoden siirtymäaika pyrkii turvaamaan sen, että kansalaiset siirtyvät mahdollisimman laajasti vaihtoehtoisten vastaanottoteiden piiriin. Jatkossakin väestön arvioidaan olevan hyvin tavoitettavissa radion kautta tapahtuvalla tiedonvälityksellä. Muutos ei vaikuta suurimpaan osaan radion kuuntelusta, sillä yli 90% kuuntelusta tapahtuu muiden vastaanottoteiden, kuin kaapeliverkon, kautta. Teledirektiivin osalta pelkkä yleisen edun mukaisen tavoitteen olemassaolo ei riitä täyttämään vaadittuja edellytyksiä.

Digita: siirtymäaika pidennettävä, radion siirtovelvoite tulisi poistaa vain kaapelioperaattoreiden ylläpitämistä taloverkoista, väestönsuojat tulisi varustaa FM-vastaanottimella ja antennilla

- **LVM:** Vuoden siirtymäaika radion siirtovelvoitteen poistamiselle antaa kaapeliradion kuuntelijoille riittävän ajan siirtyä radion antenni- tai laajakaistavastaanottoon. Esityksen mukainen yhteisantennijärjestelmän määritelmä vastaa asiaan liittyviä Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä ja muunlainen yhteisantennijärjestelmän määritelmä olisi ongelmallinen verkkojen teknisten vaatimusten kannalta. Väestönsuojissa ei edellytetä radion kuuluvuutta lainkaan. Vuoden 2011 heinäkuusta alkaen väestönsuojissa on edellytetty matkapuhelinverkon kuuluvuutta. Matkapuhelinverkon kuuluvuus väestönsuojassa mahdollistaa myös tätä kautta tapahtuvan radion kuuntelun. Radion siirtovelvoitteen poistoa on valmisteltu yhteistyössä SM:n kanssa.

DNA, Elisa, Telia ja FiCom: radion siirtovelvoite tulisi poistaa välittömästi ilman siirtymäaika, tekijänoikeuskorvauksia koskeva vastuu tulisi säätää Yleisradiolle

- **LVM:** Siirtovelvoitteen alaisten ohjelmistojen tekijänoikeuskorvauksesta säädetään tekijänoikeuslaissa (TekL. 25 i §). Asia liittyy laajemmin erimielisyyteen siitä, mikä on alkuperäistä ja edelleen lähettämistä. Televisio-ohjelmistojen kaapelijakeluun kohdistuu tällä hetkellä tekijänoikeuskorvausten kuluriski. Teleyritysten huoli on ymmärrettävä ja tekijänoikeussäätelyn toimivuuden laajempi arvioiminen tärkeää, mutta asia ei ole nyt tarkoituksenmukaisella tavalla ratkaistavissa käsittelyssä olevassa lakiesityksessä. Kiista alkuperäisestä ja edelleen lähettämisestä koskee myös kaupallisia televisiokanavia Yleisradion kanavien lisäksi ja sen vuoksi tulisi ensi sijassa tarkastella alkuperäisen ja edelleen lähettämisen määritelmiä eduskunnan lausumassa (EV 312/2022) edellytetyllä tavalla, jotta turvataan yhdenvertaisesti sananvapauden toteutuminen kotitalouksissa ohjelmistojen vastaanottotavasta riippumatta.

Vammaisfoorumi: taloudelliset vaikutukset suuret heikkotuloisille, miten turvataan erityisryhmien oikeus saada yhteiskunnallisesti keskeistä tietoa

- **LVM:** Ministeriö ymmärtää, että pieneltäkin vaikuttava halvimmillaan n. 10 euron mahdollinen kustannus voi olla vähävaraiselle henkilölle merkittävä meno muiden kulujen päälle ja siirtymäajalla on pyritty osaltaan ratkaisemaan tilannetta. Teknologian vanhenemiseen liittyvistä syistä kaapeliradion jakelu on tullut tiensä päähän ja erityisesti erityisryhmien kannalta on nähty parhaana, että siirtymä muihin radion vastaanottoteihin saataisiin toteutettua hallitusti ja ennakoitavasti.

Yleisradio: radion siirtovelvoite yhä tarpeellinen, monikanavaisessa vaaratiedottamisessa tärkeimmäksi ovat kehitymässä koko väestölle suoraan henkilökohtaisiin puhelimiin tarjottavat vaaratiedotteet

- **LVM:** Ministeriö yhtyy Yleisradion arvioon siitä, että vaaratiedottamisessa tärkeimmäksi ovat kehitymässä suoraan puhelimiin tarjottavat vaaratiedotteet ja pitää Yleisradion tavoin vaaratiedotteiden kattavaa tavoittavuutta erittäin tärkeänä.

Lausunnoissa esitetyt huomiot ja LVM:n näkemykset: radioluvan ja radiotaajuuksien varauksen peruuttaminen

OM: elinkeinotoiminnan sääntelyn osalta luvan peruuttaminen näyttäisi täyttävän oikeasuhtaisuuden edellytyksen, kansallisen turvallisuuden käsitettä ei voida pitää kovin täsmällisenä ja tarkkarajaisena

- **LVM:** Kansallisen turvallisuuden vaarantumista arvioidaan ensi sijaisesti jo radiolupia myönnettäessä. Ehdotetun lisäyksen myötä radiolupa voitaisiin peruuttaa tilanteissa, joissa jo myönnetyn luvan haltija toiminnallaan ilmeisesti vaarantaisi kansallista turvallisuutta. Kansallisen turvallisuuden käsitettä on käytetty myös muualla sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa, esimerkiksi koskien radioluvan tai verkkotoimiluvan myöntämistä. Koska kansallisen turvallisuuden vaarantumista arvioidaan osana radioluvan myöntämistä, on perusteltua, että radiolupa voidaan myös vastaavin syin peruuttaa. Käytännössä valtioneuvoston päätöksenteko asiassa voisi perustua esimerkiksi turvallisuusviranomaisten kuten suojelupoliisin luvanhaltijasta antamaan lausuntoon. Tilanteet, joissa radioluvan haltija ilmeisesti vaarantaa kansallista turvallisuutta, olisivat kuitenkin hyvin todennäköisesti erittäin harvinaisia.

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Kiitos!